

13 ANBEFALINGER TIL KOMMUNER OM GRØN OMSTILLING

Dansk Industri
Industriens Hus
H. C. Andersens Blvd. 18
1553 København
di.dk
di@di.dk

13 anbefalinger til kommuner om grøn omstilling
Redaktion: DI/Sigrid Wilbeck Hansen, siwi@di.dk
Foto: Ricky John Molloy, CG Jensen A/S, Getty
images og Colorbox.
Januar 2021

GRØN OMSTILLING I KOMMUNERNE

13 anbefalinger fra DI

Danmarks kommuner spiller en stor og vigtig rolle i den grønne omstilling. De har ansvaret for 70 pct. af de offentlige bygninger, er storindkøbere af alt fra håndsæbe til busdrift og vigtige ejere af forsyningsselskaber.

Og mange har allerede fokus på at løfte de høje danske klimaambitioner fra tanke til handling.

I de bestræbelser er det helt centralt, at indsatsen for et bedre klima går hånd i hånd med bestræbelserne om at skabe vækst og arbejdspladser. Erhvervslivet fremstiller og udvikler nødvendige løsninger til et bedre klima. Derfor er det vigtigt med dialog og partnerskaber mellem kommuner og erhvervsliv.

Kommunerne kan ikke løfte alle opgaver i den grønne omstilling. DI's 13 anbefalinger er en hjælp til kommunerne til at fokusere på indsatser i kommunernes egen drift og medejerskaber, hvor det er muligt at gøre en forskel.

INDHOLD

- 4** Transport og infrastruktur
- 7** Grønne indkøb
- 8** Bygninger og byggeri
- 10** Klimatilpasning i kommunerne
- 11** Affald
- 12** Forsyning
- 14** 13 anbefalinger

Transport og infrastruktur

LEVERE VARER UDENFOR MYLDRETIDEN

1

DI ANBEFALER at der bliver bedre mulighed for at levere til butikker uden for myldretiden

De fleste kommuner har støjregler, der forbyder levering af varer til butikker før kl. 7.00 om morgenen. Det betyder, at lastbilerne skal levere til alle butikker og supermarkeder mellem kl. 7.00 og kl. 8.00, når butikkerne åbner. Det er midt i myldretiden, hvor alle biler, cykler og gående også er på vej til arbejde og skole. Dermed kan chaufføren nå færre afleveringer på sin rute, og der skal flere lastbiler til at levere varer end strengt nødvendigt.

Forsøg støttet af Trafikstyrelsen har påvist, at leveringer før myldretiden kan reducere CO₂-udledningen og udledningen af partikler i byerne. Samtidig er det bedre for trafiksikkerheden, hvis lastbilerne kan køre ud af byen, før myldretiden starter, hvor der er flest bløde trafikanter på gaderne. DI anbefaler, at kommunerne åbner op for, at transportvirksomhederne kan levere til butikker før kl. 7.00. Det giver støjreglerne allerede mulighed for. For at undgå støj kan støjsvagt materiel benyttes. Det fungerer allerede i bl.a. København.

KLARE RAMMER FOR OPSTILLING AF LADESTANDERE FOR PRIVATE UDBYDERE

2

DI ANBEFALER at kommunerne sørger for, at der er egnede steder til opstilling af ladestandere til el-biler i lokalplanerne

Hvis elbilerne for alvor skal ud og rulle på de danske landeveje, er en ordentlig ladeinfrastruktur afgørende. Samtidig får lokale elbiloperatører og elbilsælgere bedre muligheder for at afsætte deres produkter og dermed bidrage til den grønne omstilling, hvis der er en god ladeinfrastruktur til stede i lokalområdet.

Det er dog vigtigt, at det ikke er kommunerne selv, der sætter ladestandere op eller agerer ladestanderoperatør bortset fra de tilfælde, hvor ladestandere skal servicere kommunens egne køretøjer. Opsætningen af ladestandere og de løbende operatøropgaver bør altid varetages af kommercielle aktører.

FREMME AF CYKELTRAFIKKEN

3

DI ANBEFALER at kommunerne fremmer cyklisme – allerede i starten af by- og trafikplanarbejdet

Når folk tager cyklen i stedet for bilen, reducerer det trængslen på vejene. Det er både godt for samfundsøkonomien og for klimaet. Cyklende medarbejdere har generelt et bedre helbred og færre sygedage, og cyklen er den mest klimavenlige transportform. Ved at gøre det attraktivt for flere danskere at vælge cyklen i hverdagen kan CO₂-belastningen fra transportsektoren reduceres.

DI anbefaler derfor, at kommunerne investerer i bedre cykelinfrastruktur, attraktive cykelpendlerruter, sikre skoleveje og trygge parkeringsforhold for cyklister. Cyklen skal også tænkes bedre sammen med den kollektive trafik, ligesom der skal gennemføres kampagner og samarbejdes med både erhvervslivet, skoler og uddannelsesinstitutioner om, hvordan cykling kan fremmes.

CO₂-NEUTRALE BUSSE I DEN KOLLEKTIVE TRAFIK

4

DI ANBEFALER at alle nye udbud af bustrafik skal indeholde krav om CO₂-neutrale busser

Som en del af den grønne omstilling er det vigtigt, at flere danskere i fremtiden benytter den kollektive trafik. El-busser og andre CO₂-neutrale busser er allerede en del af bybilledet flere steder, og operatørerne vil gerne byde på de grønne kontrakter. Men der er stadig meromkostninger ved indkøb af f.eks. el-busser og ladeanlæg. Det er vigtigt, at de øgede udgifter ved den grønne omstilling ikke fører til reduceret busdrift. Det vil nemlig gøre den kollektive trafik mindre attraktiv, og flere vil vælge den fra.

Eksisterende kontrakter med dieselbusser skal også fortsat følge den gængse praksis og forlænges, indtil busserne er 'kørt færdige'. Hvis det ikke sker, bliver branchen efterladt med funktionsdygtige dieselbusser, som i praksis vil være usælgelige.

Grønne indkøb

5

DI ANBEFALER at minimum 80 pct. af de offentlige vareindkøb er bæredygtige

Kommunerne køber årligt varer for 80 mia. kr. Der ligger derfor et stort potentiale i at reducere den offentlige sektors samlede klimaaftryk ved at stille krav om, at varerne skal være grønne og leve op til en række kriterier.

DI anbefaler, at 80 pct. af de offentlige vareindkøb er bæredygtige og lever op til seks kriterier for bæredygtighed.

6

kriterier for bæredygtighed

1. Indkøbet tager afsæt i EU's grønne indkøbskriterier og kravene bag miljømærker
2. Indkøbet baserer sig på totaløkonomien, hvor levetid og driftsomkostninger indtænkes
3. Indkøbet inddrager overvejelser om og evt. krav til efterbrugsfasen
4. Udbuddet vægter kvalitet i evalueringen af tilbud
5. Udbuddet indledes med dialog om logistik setup
6. Kontrakten har en innovationsklausul om løbende optimering af driften og indkøbets grønne profil

Læs mere på di.dk/indkob

Bygninger og byggeri

ENERGIEFFEKTIVISERING AF KOMMUNENS BYGNINGER

6

DI ANBEFALER at kommunerne reducerer energiforbruget og energieffektiviserer i de kommunale bygninger

Kommunerne ejer 70 procent af af installationer. For kommunen vil en den offentlige bygningsmasse, og for reduktion og effektivisering af dette mange af bygningerne er der et højt forbrug give både lavere driftsudgifter energiforbrug til både varme og drift og en reduktion i CO₂-udslippet.

BÆREDYGTIGT BYGGERI

7

DI ANBEFALER at kommunerne opfører fremtidssikrede og bæredygtige bygninger med et lavere klimaaftryk og et lavere energiforbrug

Bæredygtige bygninger vil medføre både lavere driftsudgifter og en reduktion i CO₂-udslippet.

I sommeren 2020 er der i bygningsreglementet indført en frivillig bæredygtighedsklasse med ni parametre. Den kan kommunerne med fordel tage udgangspunkt i.

Læs mere på
www.baeredygtighedsklasse.dk

FOSSILFRI BYGGEPLADSER

8

DI ANBEFALER at kommunerne stiller krav om fossilfri maskiner på byggepladserne

Kommunerne er store bygherrer og kan udover at bygge bæredygtigt og energioptimere eksisterende bygninger stille krav om, at selve byggeprocessen

er klimavenlig – bl.a. ved at stille krav om, at maskinerne, der anvendes på byggepladserne, er drevet uden fossile brændstoffer.

Klimatilpasning i kommunerne

9

DI ANBEFALER alle kommuner at have en ambitiøs og opdateret klimatilpasningsplan

Kommunerne har en central rolle i at sikre, at de nødvendige klimatilpasningsprojekter bliver prioriteret og gennemført. En klimarobust kommune er vigtig for erhvervslivet, fordi risikoen for, at virksomheder og infrastruktur bliver oversvømmet, mindskes, og det skaber stabile og attraktive vilkår for erhvervslivet.

Når kommunerne er i stand til at håndtere skybrud, forhøjet grundvand og højvande samt sikre kysterne, skaber det samlet set et klimarobust samfund.

Affald

10

DI ANBEFALER at kommunerne laver ensartede udbudskriterier for affaldsbehandling, og at de går sammen i fælles kommunale udbud

Den nye affaldsaftale fra juni 2020 betyder, at husholdningsaffald skal samles ind i ti fraktioner, og at det genanvendelige affald skal sendes i udbud på det private marked til videre behandling. Ensartet sortering, indsamling og ikke mindst udbud af det genanvendelige husholdningsaffald vil åbne op for nye investeringer og forretningsmuligheder og sætte skub i en cirkulær genanvendelsessektor i Danmark.

Kommunerne bør gå i dialog med hinanden og med virksomhederne forud for udbud af genanvendeligt affald, så kravene afstemmes med markedet, og virksomhederne ved, hvilke krav de skal leve op til, når de afgiver tilbud. Det vil skabe grobund for nationale investeringer i sortering og genanvendelse.

Forsyning

KRAV TIL FORSYNINGSSKABER OM CO₂-REDUCERENDE PRODUKTION AF VARME OG STRØM

11

DI ANBEFALER at kommunerne stiller krav om klimavenlig varme og el

Mange kommuner er medejere af og varme og bidrager til, at kom-forsyningsselskaberne og har i den forbindelse en god mulighed for at munerne kan komme i mål med CO₂-reduktionsmålene i 2030. stille krav til disse om, at produktionen af varme og strøm bliver CO₂-reducerende.

Kravet om CO₂-reducerende varme og el-produktion giver både billigere og større udbud af CO₂-venlig el På samme måde er en omstilling til klimavenlig produktion af varme og el vigtig for, at virksomhederne kan reducere deres CO₂-udledning ved at sætte strøm til produktionsprocesser, varmeproduktion og biler.

BRUG AF OVERSKUDSVARME FRA VIRKSOMHEDER

12

DI ANBEFALER at kommunerne gør det muligt for virksomhederne at sende overskudsvarme ind i fjernvarmesystemet

Med de nye og mere attraktive rammer for at udnytte overskudsvarme har virksomhederne større incitament til at indvinde og bedre muligheder for at afsætte overskudsvarme. Dermed vil langt mere overskudsvarme blive anvendt i varmforsyningen fremfor at blive sendt ud til gråspurvener. Som medejere af fjernvarmeselskaberne

kan kommunerne understøtte, at virksomhederne kan afsætte deres overskudsvarme.

Udnyttelse af overskudsvarme giver en mere effektiv udnyttelse af energien til gavn for kommunerne såvel som for hele samfundet.

EN ENERGI- OG KLIMANEUTRAL VAND- OG SPILDEVANDSSEKTOR

13

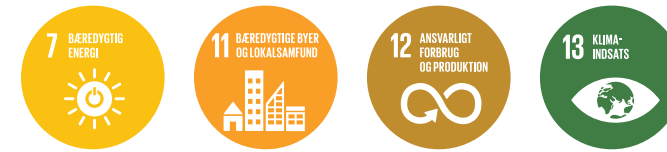
DI ANBEFALER kommunerne at skabe en energi- og klimaneutral vand- og spildevandsforsyning

Ansaret for at skabe en energi- og klimaneutral vandsektor ligger hos forsyningsselskaberne, men kommunerne kan understøtte processen med en tydelig ejerstrategi og opstilling af lokale miljømål, der fremmer udviklingen mod energi- og klimaneutralitet i vand- og spildevandsforsynings-selskabet.

En række virksomheder har udviklet specifikke løsninger, der kan hjælpe forsyningerne med energi- og klimaneutrale løsninger og dermed mindske udledningen fra vand – og spildevandsforsyningen.

13 anbefalinger

- 1** **DI ANBEFALER** at der bliver bedre mulighed for at levere til butikker uden for myldretiden
- 2** **DI ANBEFALER** at kommunerne sørger for, at der er egnede steder til opstilling af ladestandere til el-biler i lokalplanerne
- 3** **DI ANBEFALER** at kommunerne fremmer cyklisme – allerede i starten af by- og trafikplanarbejdet
- 4** **DI ANBEFALER** at alle nye udbud af bustrafik skal indeholde krav om CO₂-neutrale busser
- 5** **DI ANBEFALER** at minimum 80 pct. af de offentlige indkøb er bæredygtige
- 6** **DI ANBEFALER** at kommunerne reducerer energiforbruget og energieffektiviserer i de kommunale bygninger
- 7** **DI ANBEFALER** at kommunerne opfører fremtidssikrede og bæredygtige bygninger med et lavere klimaaftryk og et lavere energiforbrug

- 8** **DI ANBEFALER** at kommunerne stiller krav om fossilfri maskiner på byggepladserne
- 9** **DI ANBEFALER** alle kommuner at have en ambitiøs og opdateret klimatilpasningsplan
- 10** **DI ANBEFALER** at kommunerne laver ensartede udbudskriterier for affaldsbehandling, og at de går sammen i fælles kommunale udbud
- 11** **DI ANBEFALER** at kommunerne stiller krav om klimavenlig varme og el
- 12** **DI ANBEFALER** at kommunerne gør det muligt for virksomhederne at sende overskudsvarme ind i fjernvarmesysteme
- 13** **DI ANBEFALER** kommunerne at skabe en energi- og klimaneutral vand- og spildevandsforsyning

